

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

16 Præstationis iuramenti, fidelitatis, & hominii vtilitates.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

aurem ex omni parte verum sit, celantem & inficientem res feudales, feudum amittere, & num proestatio profitendi, si quaedam postea cognouerit esse feudi, excusetur amissionem feudi, vide Molinæum plurimum in hoc, in consuet. Parisien. tit. de matiere feudale, §. 30. ¶ Cogit tamen dominus vasallum professionem hanc facere per manus iniectionem in feudum, non tamen fructus suos facit ex defectu dinumerationis, sed vel sequestretur per iudicem, vel postea iubet restitui professione facta ex iure consuetudinum, §. 16. de consuetud. feud. in consuet. Bituri. & ibi Boerius Masuer. in praxi tit. de feudis §. item quamdiu localium, quamuis iure feudorum amittat feudum, Bal. in §. vasallus, in §. si de feud. fuer. contron. inter dom. & vas. Panor. conf. 74. 1. vol. est §. 1. quo tempore miles petat inuestituram.

17 ¶ Cum fidelitate quoque; alia iura domino præstatur ex pacto, vel ex consuetudine locali pro alienatione feudi vel pro renouatione domini aut vasalli. Nam iure communi feudorum, pro inuestitura facienda nihil debetur domino, nisi pactum ea de re factum sit in feudi concessione, vel talis consuetudo sit, Joan. Andr. in addition. ad Specul. in rubr. de preser. ver. vidi dist. ult. facit leg. ut iurisurandi, de oper. lib. in P. Guido Pap. decis. 416. ¶ Sunt tamen ea de re variae consuetudines: nam alicubi, vt Parisius, debetur Quintus denarius & requintus: & alibi, alia iura retractus, vocantur rachat, de redemptione in §. 1. quemadmodum feudum ad filium pertinet. li. 1. Feud. tit. 2. 4. vel annuus rei redditus, vide Boerium in §. 3. de consuetud. feud. in consue. Bituri. Solet autem de his cum dominis componi. Ita valere has consuetudines exploratum est. Alex. conf. 5. §. 14. vol. 5. contra quas & prælationem currere 40. anno. placuit Alexandro: & contra alios dominos directos 30. annorum, Alex. d. conf. 5. Fructus illi annui, vel alia similia præstita, pretii loco redemptione clientelæ censetur, item & releuamentum quæ dicuntur, reliefz, quæ certis casibus in consuetudinibus propriis excipiuntur, vel præstantur, vocantur, quintus & requintus, iura debita domino ob venditionem feudi, quod ab eo tenetur quinti. Quinta pars summæ reuendite, vt si res vendatur quingentis libris: pars quinti, sunt centum libras: requintus vero erit iterum, ex centis, viginti libras, unde pro illis iuribus ad dominum peruenire debent 120. libras, &

19 alio exemplo sic. ¶ Quintus tamen & requintus denarius sic intelligitur, in praxi, vt ex mille libris, ducentæ sunt 5. pars, & ex ducentis, quadraginta: & est hæc quinta quinta pars: & sic requintus, id est, alius quintus pretii denarius. Ius releuamentum, vocantur reliefz, ex consuetudine alicubi Gallæ est, redditus vnius anni feudi, quod mutat vasallum, aliter quam per venditionem, quod accipitur per dominum a quo feudum mouetur seu pendet. Iure Longobardorum, in mutatione domini vel vasalli pagano vasallo dabatur ad petendam renouationem inuestitura, annus & dies, c. imperiales, §. præterea, de prob. seu. alie. per Fed. lib. 2. Feud. tit. 55. Militi vero, annus & mensis, §. 1. quo tempore mil. inuestitur. per. deb. lib. 1. Feud. tit. 22. verum nihil eo iure præstabant in renouatione illa aliud quam sacramentum fidelitatis, quo non præstato intra annum & diem, priuabantur feudo, §. 1. de capitul. Corrad. Consuetudines alia tamen locorum, exemplo emphyteuticos, l. 3. C. de iure emphyt. introduxerunt danda quedam nomine auctoramenti patrono, & redemptiones illas dixerunt releuia quæ pro diuersitate locorum habent, diuersa æstimationem. Ita in Neustria & Normania variant hæc iura. Et in Normania quod pertinet ad feuda quæ tenentur a rege, Comitatus habet releuium quingentarum librarum: Baronia, centum: feudum de hault haubert, mille quingentarum libra. feudum de demi haubert, septuaginta quinque solidorum Turonensium: alibi aliter tamen ex localibus consuetudinibus feudorum iudicandum. Vbi releuia & redemptiones feudorum seu vt dicunt rachat, sunt cum reditu vnius anni, dubitatum fuit aliquando, num quia redditus integri totius feudi vnius anni debentur, possit etiam successor in feudo expelli per dominum a domo vel castro feudi? Et placuit senatui Parisiensi non posse expelli, verum teneri domino ad æstimationem habitationis castri vel domus: in aliis autem per se vt frui dominum & percipere fructus etiam ex columbariis, anno illo, vt scribit Egidius Magister, tractat. de feud. & homin. cap. 4. Non debentur porro hæc releuia vel redemptiones feudorum, ex donatione facta ascendentibus per descendentes, vel contra, feudi, cuiuscunque generis sit donatio, sed tantum pro mutatione vasalli præstatur hominum, vt ait Carolus M. linæus, ad consuet. Parisi. artic. 2. & 17. des droictz des Sorgenus. nisi qui donat accipiat a donatore quantitate aliquam pecuniæ, vel donator ei debita remittat, pro ea enim quantitate releuamenta & quintus vel requintus denarius ex venditione debitus, exigitur, & idem Molinæus tradit, eod. tit. §. 22. quest.

21. num. 59. Debentur & pro permutatione feudorum ex consuetudinibus, Guid. Pap. q. 92.

Præstatione iuramenti, fidelitatis, & hominii vtilitates. Cap. 16.

- 1 Hominio & fidelitati cliens honorat dominum, & cum eo necessitudinem contrahit.
- 2 Dominus res suas agnoscit & commoda recipit per hominum & fidelitatem.
- 3 Dominus venditum feudum iure prælationis quando retinet, & intra quot dies.
- 4 Domino retinere volente feudum venditum, venditor non potest resistere a contractu.
- 5 Excipiuntur duo casus, si sub conditione venditum, si dominus retinere voluerit, & si non pro se dominus, sed pro alio velit retrahere.
- 6 Dominus ecclesiasticus, prælationis iure non vititur in feudo ecclesiæ.
- 7 Prælationis ius in aliis quibusdam etiam casibus cessare docetur.
- 8 Vtilitas fidelitatis 4. vt si non præstetur, incipit dominus manus in feudum & fructus: & de forma iniectionis, & oppositione vasalli. L. i. de iur. codicilli regii de debitis quid.
- 9 Hominii præstatione defectus in Gallia non habet commissum, in re contra, & num ipso iure cadat feudum in commissum, an post.
- 10 Iniectio manuum in feudum ob defectum hominii quando soluitur. Reblaudir le Seigneur quid.
- 11 Fidelitas vel hominum in quo loco præstari debeat domino.

EX superioribus manifestæ sunt vtilitates istius fidelitatis & hominii, nempe quod vasallus ita dominum honorat iusta reuerentia, & necessitudinem quandam cum illo contrahit, & renouat. ¶ Secundo tamen inde dominus quæ sua sunt, agnoscit, & intra 2. imposta constitutione feudi percipit, & commoda 3. ¶ Alla fides maxima accedit, vt dominus hoc modo certior factus de feudi distractione, possit si velit sibi iure prælationis retinere, soluendo emtori realiter pretium cum legitimis sumptibus, ita iudicatur Papus lib. 13. Aristo. tit. 1. ar. 5. & ita etiam tenet Aluar. Bal. Card. Alex. in §. porro, qual. olim seu. alien. post. Ioan. de Platea. L. de Pen. in l. 1. per illum text. de metallis & metallis. l. 11. C. l. 3. vers. si quidem dominus, & ibi Alberi de Ros. Salye. & las. de iur. emphyt. c. potuit, de locat. apud Greg. Et est consuetudo hæc generalis in vniuerso regno Galliarum, Boer. in §. 1. de la retenue des choses vendues en fief, in consuet. Bituri. danturque domino ad liberandum duo menses, seu sexaginta dies de iure, d. l. 3. C. de iur. emphyt. ex consuetudine 40. dies, post oblationem iuramenti fidelitatis, & postquam illi fides facta est de contractu. Neque præscriptio currit aduersus dominum huius iuris prælationis, etiam per 40. annos, nisi a tempore oblationis prædictæ, Joan. Fab. Bar. Bal. in L. cum notissimis, C. de preser. 30. vel. 40. an. ¶ Minusque tamen impeditur potest eius hoc prælationis, si emtione per facta velit resistere contrahentes ab emtione & resolueret contractum consensu, vt placuit Curia Parisiensi. suprema anno 1533. 9. Februarii, Pap. lib. 13. Ar. tit. 1. ar. 6. ¶ Si tamen sub conditione contractus alienationis iustus sit, si dominus velit probare, & non aliter, respondent interpretes iuris, Guid. Pap. decis. 47. nu. 2. Boer. ad §. 1. tit. de la retenue des choses vendues en fief, in consuet. Burdi. dominum excludi, vel si admitti desideret, nullum esse contractum. Sicuti nec potest retinere rem dominus iure prælationis, si quis de eius consensu vendat, Boer. in d. §. 1. de la reten. quia nec in eo casu debetur laudimium secundum Iason. in l. 3. col. 10. vers. sed antequam atingant, de iur. emphyt. Excluditur quoque si velit non pro se, sed pro alio retinere, & ita iudicari tradit Guid. Pap. d. l. 3. sed ne hac occasione, de iur. emphyt. Guid. Pap. decis. 411. tit. vt de cetero non fiat commutatio in arch. circa medium, 1. colla. 5. facit l. si mulier. §. ex asse, de iur. dot. ¶ Vel si ipse dominus seu patronus sit ecclesiasticus, id est, feudum pendat ab ecclesia, quia nec hic prælatione vititur, quamuis ius canonicum aduersum videatur, in c. potuit, & ibi Panor. Joan. Andr. Barba. de loca. Bal. conf. 250. vol. 3. ¶ Nec tamen pariter alii seculares patroni hoc habent, si res legatur, d. netur, vendatur cum pacto legis commissoria, vel adiectionis in diem, vel retractus, si permittetur, vel alias ex contractu innominato detur, de his omnibus tractant Petrus Iac. in praxi. in for. libelli de action. in rem. in fi. Guido Pap. decis. 47. las. in l. 3. col. 117. de iur. emphyt. Nic. Boer. in d. §. 1. de la retenue, &c. Item si res vendatur vni ex genere venditoris, Joan. Fab. in princ. de em. apud Iust. in quia præstetur domino, §. 5. de consuet. retract. & ibi Boer. in consuet. Burg. text. in §. porro, & ibi Bal. & Card. Alex. qual. seu. alie. post.

8 **¶** Quarta **¶** vltimas fidelitatis faciendae domino est: vt si domino intra 40. dies vel intra aliud tempus consuetudine definitum non praestetur fidelitas & hominum, possit sub manu sua ponere feudum, & fructus interim percipere, & fructus facere, donec praestentur, cum iuribus aliis & debitis, in §. 13. 19. 24. de consue. feud. in consue. Biring. & ibi Boer. Ioan. Faber in §. praedictialis col. 9. versic. quid dices, de vasallo. de act. Spec. tit. de loca. §. nunc aliqua, versic. 85. & alii quos citat Boer. in d. §. 13. facit tex. in §. 1. si de feud. defuncti fuer. cirou. in §. 1. de suez. in consue. Burg. vbi Chass. alias refert similes consue. Masu. tit. de feudis, §. item quamdiu, in praxi. Fit hoc potissimum ex mortuo vasallo & nemine fidelitatem offerente vasalli tamen mors probata per dominum, alioquin ad expensas, damna & interesse tenetur, nisi id docuerit. Fiuntque prehensiones feudorum ex consuetudine non auctoritate propria, sed publica, ex mandato ordinatae iurisdictionis, vt tractat Molinaeus ad consue. Parisiensis tit. de feudis, artic. 1. ad verb. *meire en sa main* facit *L. credit. C. de pigno. meminit de hac prehensione Ioan. Faber, ad §. praedictialis, de actio.* Si tamen vasallus se obicit iniectioni, in possessione manebit, & coram iudice lis terminabitur, & de exceptionibus cognoscetur, neque interim is venit sua possessione spoliandus: quia extraordinaria est illa forma iudicii, quae ab executione incipit, & odiosa, l. 1. *C. de exsecutio. rei iudi.* Proinde qui manus iniicit auctoritate vel codicillorum regiorum de feudis dictorum, in oppositione debet executionem intermittere, & tantum in ius vocare, Bart. in l. de pupillo, §. meminisse, de op. no. nunt. in P. & ita placuit etiam senatui Parisiensi 10. Maii 1526. Papius lib. 13. *Arest. tit. 2. art. 16.* Caduntque hac iniectione fructus in commissum, non autem feudum. Et proinde etiam si fiat interpositione, dominus manus feudo iniecerit ob defectum hominum vel fidelitatis exhibitae, & possederit per multos annos, etiam si per quadraginta: tamen non potest praescribere contra vasallum, sed perceptos fructus suos quidem faciet: offerente autem & praestante hominum & fidelitatem vasallo, feudum ei restituet, in §. 15. de consue. feud. in consue. Biring. & ibi Boer. & idem in §. 2. *gl. do. rescript. in eod. lib. 9. vbi similes consue. referuntur.* ¶ Res **¶** enim ob defectum hominum non cadit in commissum in Gallia, Boer. vbi §. vbi alia congerit in d. §. 2. quauis iure feudorum miles post mortem domini teneatur petere inuecturam beneficij sui, a filio vel successore domini sui, vel patris sui, vel alterius qui succedere debet intra annum & mensem, aliter damnatur, nisi iusta causa interuenierit, quare non petierit, veluti mortis, vel capitales inimicitiae, vel infamia, vel iusta absentia, §. 1. *quo tempor. miles inuectur. pete. debe. lib. 1. Feud. tit. 22.* Si alius sit quam miles, intra annum & diem, §. *praeerea, de prohib. alien. per Feder.* De hac autem questione, an ipso iure cadat feudum in commissum, an vero sententia sit expectanda, tractat late Molinaeus, *Molin. in consue. Paris. de matiere feudale art. 3. o. led & in his inspicit locales consuetudines primum arbitror, dehinc feudorum, c. Oberius, & ibi interp. de feu cognitio l. venditor §. si constat, in commu. pradio.* ¶ Soluerit **¶** itaque manus iniectio, si domino offerat vasallus hominum & intra, eaq; de re careat se praestitutum quae praestanda esse apparuerint, hoc vocant consuetudines, *reblaudir le Seigneur, cuius formula ponitur in tit. de basse voirie, artic. 24. in consue. Taronum.* Cui si dominus detrectat restitutionem, pro tollenda manus iniectio vasallus debet restitutum vicarium seu fenefarchum adire, oblationes proferre: potest & interdicto recuperandae possessionis, vocant, *appegement & complaincte*, experiri aduersus eum, atque interea ad vtendum fructuumque iure quaesito, in possessionem cliens deduci debet, §. 1. *si de feud. defuncti. conuentio sue. int. dom. & agnat. §. si inter. de alie. feu. pater.* Et si anceps sit possessio secundum possessoris iusturandum, lis debet explicari, *tit. si int. dom. & vasallis ori. d. c. 1. si de feu. fuer. cont. §. 1. de contron. inuectur. vel quod tutius est, prouocabit clientulus ab iniectioe ad dominum superiorem. Ista remedia etiam & solationes iniectiois manus oblatione facta seu reblandimenta conceduntur ex consuetudinibus, quas videto, in consue. Taron. tit. de basse voerie, art. 25. *Pitronum tit. de la disti. in des iurisdic. art. 74. 75. Aureliacen. tit. de feud. artic. 91. & c.**

11 **¶** Hicque **¶** notandum, vt praedicta faciliora sint, clientem non teneri praestare vel offerre hominum vel fidelitatem extra cancellos & fines territorij domini sui. Quare sufficit, si is adeat eius domicilium, vel si proximus ei sit, intra decem leucas, illum conueniat. Quod si is dominus inibi non reperitur, nec eius officarii, quibus insinuetur, vel si inuentus noluerit fide recipere, sufficit ad vitandam manus iniectioem feudi, vel domestici vel agricoli, vel proximis vicinis domini testato insinuare diligentiam ad-

hibitam in praestanda fide obsequiove patrono, *conf. Aureli. artic. 69. & 70. in consue. Taron. de basse voerie, art. 25. Andium de la nat. des suez, artic. 109. Maine de la nature des suez, artic. 120. Bourbonis tit. des suez, artic. 32. facit in argum. l. sancimus, quae est vltim. & l. si praesens quidam sit, C. de episcop. audien. vel si velit, potest adire feudum vicariam vel fenefarchum, a quo auctoramentum petat. Tunc non current morae dies 40. quinimo si non compareat patronus, nec in domicilio suo sit, potest vasallus osculando ianuam domus eius vel pessulum ferreum, praestare fidelitatem, vt tradit Alexander Cardinalis in c. 1. volum. 8. vers. *quero, tunc quo temp. miles inuectur. pet. in vlt. feud. Boer. in §. 11. de consue. feu. in consue. Biring. potest tamen & alibi, si velit dominus, praestari.**

De Acquisitione feudi per successionem particularem inter viuos. Cap. 17.

- 1 Succeditur alicui inter viuos, vel post mortem.
- 2 Feudum quod vendi potest.
- 3 Feudum ex consuetudine scripta vendi nequit, at alii in feudari potest sine consensu domini.
- 4 Feudum alienari potest in agnatos, vel ex licentia patris, vel in ecclesiam.
- 5 Feudales & consuales res generali Gallia consuetudine libere vendi possunt, irrequisito domino, & sa no eius iure. Feuda redacta in Gallia in formam patrimonij, & c.
- 6 Feudi mediam partem sine voluntate domini, iure feudorum quomodo alienaret vasallus.
- 7 Feudum iure communi feudorum non potest permitti sine voluntate domini.
- 8 Feudum quomodo & quando & pro quibus in pignus iudiciale capi possit.
- 9 Feudo onerata imposita per vasallum, resoluuntur redeunte ad dominum feudo, nisi ex donatione vel venditione vasalli possideat dominus.

Succeditur **¶** alicui vel eo viuentem, vel post mortem: eo viuentem, per contractus ex eius vel alterius voluntate: post mortem, successionem testamentaria vel ab intestato. Itaque & in feudo, ius alicuius in alium transfertur contractu, is autem qui succedit, acquirere dicitur. ¶ Scio **¶** in hac questione varias esse sententias, num vendi, & pecunia & prelo feudum acquiri possit, quas praetermitto, *has refert Curt. iun. in §. 9. 2. par. trac. feu. & in 4. par. quib. mo. feu. amit. g. 26. nu. 117. & cum Francisco Curtio iunior d. g. 5. 2. par. & in g. 6. 1. par. in nu. 17. tractat. feud. breuitat. resolutio, posse feudum, quod proprie feudum non est, intercedente pecunia coecedi, & emi & a domino & a vasallo posse, §. *si de iis qui feu. dar. poss. §. 1. de na feud. §. 1. de beneficio fratris, §. 1. de inuectur. in mar. fall. §. 1. quem ad. feu. ad fil. port. in vlt. feud. cap. ad nostram, de rebus eccles. non alio. Greg.* Quod proprie autem feudum est secundum ea, quae in finitione dictantur, in constitutione non pecuniam, sed amorem exigit, §. 1. *de feud. dat. in vicem. leg. commissio.* ¶ Ex consuetudine generalitatem feudorum satis apertum, vasallum non posse sine consensu domini feudum alienare, quamuis in feudum possit minimis valuatoribus seu valuffinis: & si vendat vel alienet, irritam esse alienationem, & ad dominum feudum reuertit, §. *calidus §. habito, & §. nos autem, de prohib. feu. alie. per Feder. §. 1. qualiter olim feud. alien. pot. quamuis postea redimat & recuperet feudum vasallus, nam nihilominus priuatur eo, §. 1. quid in. sit si post alien. vasall. recup. ¶ Nisi **¶** alienatio fieret in agnatos, c. 1. versic. *pen. de alie. feu. pater. Pau. Castren. conf. 424. incip. cum situratum. in 1. vol. Bald. in consue. §. 2. vol. cum non videatur proprie alienatum, quod est in agnatorum familia, l. voluntas, C. de fideicom. l. 1. de impos. iur. descript. lib. 10. vel nisi pacto sibi vasallus praesepert licetee liba alienare, *tex. in §. 1. de feu. non hab. propriam nat. lib. 11. Feud. tit. 48. l. 1. in l. fin. col. 2. versic. ex quo habetur, de iur. emph. C. Joan. de Platea. Luc. de Pen. 21. Bart. in l. Pradia, de locato. pradio ciuita. C. lib. 11. fin. §. feudum ea lege, si de feu. def. contro. sit. lib. 2. Feu. tit. 26. aut si in ecclesiam fieret alienatio, Felan. c. que in ecclesiarum, col. 2. versic. 4. l. imita de conf. Alex. consil. 6. vol. 5. Boer. in §. 2. de consue. Biring. alioquin necessitas virgens clientem permittit alienationem, tunc tamen illius vt se alac causa, Bal. in §. 1. qualiter olim feu. alie. poter. disputat hoc Curt. iun. in 4. par. trac. feud. c. ex quib. caus. alie. feud. licet. 16. g. nu. 10. quia aliena res feudi est.****

¶ Ex **¶** generalitatem consuetudine Galliarum, res feudales & censuales vendi libere possunt irrequisito domino, salvo tamen iure eius, *Jo. Fab. in auct. in gressu, col. vlt. C. de sac. eccl. Quia feuda sunt redacta ad qualitatem proprii patrimonij in Gallia quoad ius suc-*